

NYD hallo supersterren, welkom bij DAMN, HONEYYYYY

START INTRO TUNE

ML De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen

NYD Mijn naam is Nydia

ML En ik ben Marie Lotte

NYD En dit is aflevering 171

ML En wij hebben aan tafel een gast die we al tijden terug benaderden om bij ons aan te schuiven. Maar het kwam er maar niet van, want het leven. Des te blijer zijn we nu alsnog dat hier bij ons aan tafel zit... columnist voor Trouw, Twitter-legend, of beter gezegd algemene legend: Emine Uğur

NYD: Woehoe!

ML: Wij zijn blij! De mensen op Instagram, die het zagen, waren ook allemaal hyped. The people, they love you.

EMI: Dank je wel, ik word er echt verlegen van.

NYD: Neem het allemaal in je op.

ML: Even voor de mensen die je niet kennen. Al kan ik me dat dus niet voorstellen?

NYD: Nee.

ML Je spreekt je continu uit tegen discriminatie en oneerlijkheid. Dus met jou kunnen we het over heel veel onderwerpen hebben. Maar jij was heel duidelijk toen we het onderwerp van deze aflevering bespraken, want jij stuurde laten we het hebben over Moslim incels op social media en hoe jonge moslima's steeds meer terug beginnen te slaan. Nou dat gaan we dus zometeen uitgebreid doen, daar gaan we het over hebben. Maar eerst even een vraag over iets anders, want er kwam namelijk een vraag van een luisteraar binnen en die vraag die luidt zo: Ik zie jou, Emine, non-stop volledig X, oftewel Twitter, ownen. Maar hoe zorg je voor je eigen mentale gesteldheid?

EMI: Ik heb mensen om me heen met wie ik er veel over praat en dat helpt wel met het relativiseren. Tegelijkertijd zit mijn naaste familie niet op Twitter, of X moet ik tegenwoordig zeggen. En dat helpt ook wel. Als mensen totaal niet weten wat daar speelt, dan werkt dat heel louterend. Dan hebben ze echt iets van: Ja ik heb geen idee waar je het over hebt. Maar kunnen we nu gewoon weer iets normaal hebben? Dus dat helpt heel erg. En ik neem ook af en toe wel afstand, dan ga ik wat minder inloggen. Ja, goed, dat helpt allemaal wel.

ML: Het lijkt soms echt een parallelle wereld, he? Als je daar niet zit, dan heb je geen idee wat er eigenlijk gebeurt. Of dat dan opeens iedereen het over een bepaald onderwerp heeft... en dan buiten Twitter, is iedereen zo van... Het zal wel! Ik wist het niet!

NYD: Het is echt apart omdat het je zo op kan slokken. Het is echt lekker als mensen om je heen er niet op zitten.

NYD: Aan de andere kant kan ik me ook voorstellen dat het ook... Ja, dan kan je niet echt uiten hoe heftig het is als je een vloedstroom van nare, maar ook positieve, als je bijvoorbeeld viraal gaat.

EMI: Ja, ik deel dat soort dingen wel met mijn familie, maar omdat ze daar helemaal niet mee bezig bent, werkt het echt wel louterend. Dan heb je ook wel heel nuchter en het relativeert ook. Ik heb wel echt een aantal shitstorms meegemaakt op Twitter, dat ik een aantal dagen trending was en dan ook niet goed.

0:03:02

EMI: Ik dacht hele nare dingen eraan. En dan helpt het gewoon als je mensen om je heen hebt die echt totaal niet weten wat dat speelt. En dan denk je ook, het is Twitter maar.

ML: Ja, want aan de ene kant is het ook Twitter, maar aan de andere kant is het natuurlijk ook heftig.

ML: Ja, we gaan beginnen met onze openingsklassieker, de Femi-misser. Nydia, hoe ging jij de Femi-misser in deze week?

NYD: Ik werd weer geconfronteerd met onbewuste stereotype denkbeelden die ik in mijn hoofd heb. Ik heb namelijk iemand van een uitgeverij waar ik regelmatig mee e-mail, want we krijgen heel vaak niet echt verzoekjes, maar persberichten. Dan zeggen ze misschien een recensie-exemplaar. En dan mailen we een beetje zo heen en weer. Ik googelde deze persoon en dacht dat het een vrouw was. Maar ik mailde altijd heel zakelijk naar haar.

ML: Dat zou je normaal niet doen als het een vrouw was.

NYD: Ja, en toen daarna kwam ik erachter dat het geen vrouw was, maar een man. Maar ik vond het gewoon interessant hoe mijn hoofd...dus heel even een compleet ander mens ervan maakte, puur vanwege gender. En dat ging heel kort en daarna is het ook weer... Maar het is gewoon heel even dat je denkt...

ML: Maar de tone of voice klopt niet?

NYD: Groetjesssss! Dat zou ook dan gezellig zijn, met een meid, lekker e-mailen.

EMI: Dat wilde ik dan vragen, want hoe zou je dan normaal gesproken... Als je zou weten dat het een vrouw is?

NYD: Ik denk dat ik dan dus iets minder zakelijk of wat minder kortaf, al is het ook even mijn goede voornemens om binnen zakelijke context juist wel wat meer zakelijker te zijn, want dan kost het mij minder emotionele moeite om een heel simpel mailtje te sturen. Als het altijd maar ingekleed **ML:** moet worden met allemaal alsof...

NYD: Ja, liefs en hoe graag het, het gaat eigenlijk nergens over, want we hebben ook niet echt een relatie, het is puur van... nou, dit boek komt eraan, is het misschien interessant? Ja, misschien wel, stuur maar op, weet je wel? Je zou bij wijze van ja en nee kunnen communiceren.

ML: Hoe is het met je katten?

NYD: Dat zou ik zo bijna gaan doen, ja. Het is apart. Maar ik zag het bij mezelf gebeuren en dacht van, he? Apart weer. Heb jij iets, Marie-lot?

ML: Ik heb niks. Kijk, luister...

NYD: Je hebt de feministisch geweest? volledig belopen en nu ben je klaar. Je hebt het uitgespeeld.

ML: Ik heb ongetwijfeld iets gedaan waar ik nu niet op kan komen, maar deze week staat voor mij in ieder geval in het teken van allemaal mensen. Ik ben over angsten heen gestapt, ik heb moeilijke gesprekken gevoerd, ik ben confrontaties aangegaan, ik heb stappen gezet in mijn eigen emotionele leven, ik heb een therapeut gevonden, ik ben gaande. Ik zit gewoon helemaal on top of de things, kwa stappen ondernemen en ik kan even niet bedenken over wat voor onfeministische dingen die ik heb gedaan.

NYD: Zalig! I love it! Mag ook wel eens!

ML: Ik ben al vijf jaar aan mijn onfeministische dingen en nu mag ik ook wel een keertje zeggen... Het is gewoon goed!

EMI: Het werpt zo'n vruchten af.

NYD: Ja, precies! En jij, Emine?

EMI: Ik heb een zoon van 14 en ben alleenstaande moeder. We hadden het over vriendinnetjes en ook een beetje over uiterlijk, want hij wilde zijn haar laten knippen.

We hadden zo'n gesprek en ik merkte dat ik er achteraf met mijn zus over praatte. Ik zei tegen haar dat hij best wel zachtmoedig was. Ik ben bang dat hij straks te veel in een soort friendzone komt te zitten. En dat vrouwen hem steeds als die goede vriend gaan zien. En achteraf dacht ik, dat is wel heel erg dat ik dit denk. Want ten eerste zegt het dus iets over hoe ik over vrouwen denk. Dat ik denk dat ze eigenlijk alleen maar op alfamannen vallen. En tegelijkertijd ook, terwijl ik hem helemaal niet als een alfaman opvoed, dat ik hem dan toch wel weer op de een of andere manier daarin wil duwen, onbewust. En ik dacht, oh, dat is wel heel erg. Dat was iets waar ik me op betraptte. Inderdaad t jij net ook zei van: ow wacht eens even dit is niet de bedoeling. Maar gelukkig weet mijn zoon heel erg bewust van zichzelf. Hij weet heel precies hoe hij wil worden en wat hij niet wil zijn. Dus hij kan ook heel goed terugduwen wat dat betreft. En ook die spiegel wel voorhouden, maar dat was even dat ik dacht...Ik wist niet dat dat nog ergens diep van binnen in mijn onderbewustzijn nog speelde.

ML: Nou, zo kan een kindje toch wel eventjes weer flink op de feiten drukken, zo.

NYD: Sowieso met een kind, denk ik, dat het een soort spiegel is voor je eigen gedrag.

ML: Alles de hele tijd teruggekaatst wordt omdat je denkt... oh nee, ja, dit ben ik, oeps! Ja, absoluut.

EMI: Het is echt een goede spiegel.

Tijd voor post! Hallo.

NYD: Ik vroeg me het volgende af na het lezen van een nieuwsbericht.

ML: Er wordt heel vaak nadrukkelijk vermeld dat er vrouwen en kinderen onder de slachtoffers zijn. Maar waarom wordt dit zo benadrukt? Maakt dat het een groter drama dan alleen mannen die dood zijn, of is er een andere reden te bedenken? Ik vind het persoonlijk een benadrukking van de zwakkeren, tussen aanhalingstekens, in de maatschappij, waar ik me bij kinderen nog iets bij kan voorstellen, maar bij vrouwen niet. Benieuwd hoe jullie erover denken. Kort maar krachtig.

NYD: Ja, ik heb er ook allerlei ideeën over. Jij Emine?

EMI: Ja, dat is ook weer iets waarbij je merkt dat er dan toch een soort overtuiging nog diep in je zit. Want aan de ene kant vind ik het logisch dat vrouwen en kinderen worden beschermd. Dat is een hele rare overtuiging, wat waarschijnlijk heel diep van binnen zit. Maar tegelijkertijd denk ik, ja, maar waarom zouden mannen die bescherming niet verdienen? En waarom moeten mannen zich als eerste daar dan voor opofferen of zo? En ik merk dat vooral in de berichtgeving over Gaza en het oorlog daar.

NYD Daar gebeurt het ook nu nog heel veel, ja.

EMI En dat ook continu maar wordt gezegd: 'zoveel kinderen en zoveel vrouwen zijn er overleden, zoveel slachtoffers'. En elke keer gaat het over die kinderen en vrouwen, dat je dan denkt: ja, maar die mannen dan? Die zijn net zo goed slachtoffer, en die hebben net zo goed verdriet, en die hebben net zo goed pijn en leed. Dus ik vind het een hele terechte vraag, maar ik heb er nog geen antwoord op.

ML: Maar het is ook wel alsof, zodra er oorlog en geweld is, alsof die genderrollen of -normen opeens strakker zijn of zo: De mannen vechten, de vrouwen en kinderen zijn onschuldig, moeten beschermd worden? En krijg je dan niet dat je vrouwen en kinderen dan schaaft onder 'zwak', 'kwetsbaar' of 'onschuldig'? En wat betekent dat dan eigenlijk voor de mannen? Zijn die dan niet onschuldig, zijn die dan verdacht? Want het is natuurlijk wel vaak zo dat de geweldplegers in oorlog overwegend man zijn. Maar het is natuurlijk niet zo dat de slachtoffers die vallen, die man zijn, ook allemaal in de oorlog vechten of daar iets mee te maken hebben. Dus dat is eigenlijk ontzettend krom.

NYD Ja, en met deze aanduiding doe je een beetje denken alsof dat wel zo is. Dus de vrouwen en kinderen zijn per definitie weerloze slachtoffers en de mannen dus niet. Want die zullen dan wel...

EMI ...iets gedaan hebben.

NYD Ja! En daarmee maak je ze verdacht zonder dat ze dat zijn.

EMI Ik vraag me ook af of het voor de geweldplegers dan makkelijker wordt om slachtoffers te maken onder mannen, omdat ze denken: vrouwen en kinderen zijn onschuldig, maar bij de mannen maakt het niet zoveel uit. Ik vraag me af of de stap om geweld te plegen sneller wordt genomen of makkelijker wordt genomen, omdat het dan mannen zijn.

NYD Nou, je hebt wel mannen die heel erg zijn van: *met macho-accent* 'ik sla geen vrouw'. Er is nu weer zo'n programma, Special Forces VIPS of zo, zo'n soort programma waar mensen een hele zware training moeten doen. En dan moeten ze met elkaar vechten. Ik zag

in de voorvideo dat er - dat is heel vaak in dit programma - een man was, die moet dan tegen een collega-vrouw vechten. En dan maken ze daar zó'n scène van, terwijl iedereen zo is van: 'dit is het programma, dit is wat we hier doen, het gaat hier niet over gender'. En dan is het helemaal van: *met macho-accent* 'oh, oh, oh, ik ga geen vrouwen slaan, want daar is echt mijn grens'. Waarom is het wél oké om mannen te slaan? Het gaat me niet zozeer om het aspect dat een vrouw wordt gezien als de zwakkere, het gaat mij om het aspect: waarom beschermen we mannen niet evenveel als vrouwen?

ML Precies! Waarom zijn mannen hier dan blijkbaar niet het slachtoffer? Waarom zijn zij hier per definitie schuldig?

NYD Ja, en bij kinderen snap ik het wel al meer.

EMI Ja, die weerloosheid is vanzelfsprekend.

ML En grote mensen doen hen dit aan. Dus het is niet hun schuld, zij zijn niet degene die dit geweld begonnen zijn. Dus die zijn per definitie onschuldig.

NYD Maar je zou denken, spreek van 'burgerslachtoffers'. Dan weet je toch per definitie dat dat dan dus mensen zijn die doodgaan - die vermoord worden - zonder dat ze ook maar iets met die oorlog verder te maken hebben.

ML Maar, zeg maar, zoiets als dienstplicht houdt natuurlijk ook al die denkbeelden in stand van mannen die vechten. Want het is natuurlijk... Volgens mij hebben in Nederland mannen én vrouwen dienstplicht, maar...

NYD Ik weet dit allemaal dus niet.

ML Ik weet het ook niet, maar ik dacht vrouwen ook... Gewoon 'volwassenen tussen de bladibla', maar goed, pin me hier niet op vast. Maar bijvoorbeeld in Rusland is het natuurlijk wel... of in Oekraïne: daar mochten mannen het land niet uit, want die moesten vechten. En in Rusland is zelfs een anti-abortusdiscussie op gang gekomen, omdat vrouwen geacht worden de nieuwe soldaten te baren. En dat zijn dan mannen. Dus de vrouwen baren en de mannen gaan vechten. Dit is een heel extreem voorbeeld, maar het houdt al die denkbeelden altijd maar in stand.

NYD Maar tegelijkertijd heb je nu ook wel de New York Times, als ik het goed zeg, die dan met een zogenaamde feministische inslag gaat zeggen van: *op een sarcastisch toontje* 'wow, kijk, al deze bad-ass vrouwen die in het Israëliëse leger aan het vechten zijn'. En dat laten ze dan zien alsof het een feministisch streven is dat vrouwen nu missies leiden of mensen vermoorden. En dan denk ik ook: dat is niet waar feminisme over gaat, mensen.

ML Nee! Laten we inderdaad in dit verhaal gewoon zeggen: 'de mannen moeten net zo hard beschermd worden als de vrouwen'.

EMI Overigens gaat dit natuurlijk niet alleen over oorlogssituaties, want als een schip zinkt...

NYD Nee! Klopt!

ML Ik moet ook de hele tijd denken aan de Titanic!

EMI Dan zijn het ook steeds de eerste vrouwen en kinderen. Waarom de mannen niet ook?

ML Die zitten toch ook op dit schip en willen toch ook niet zinken?

NYD Ja, ik vind het ook iets aparts.

ML Mannen moeten dapper zijn, die moeten ten onder gaan met dit schip. Die moeten hun plek dan maar afstaan aan vrouwen en kinderen, want.....??

NYD Nobody knows. Nou ja, niet nobody knows: het patriarchaat en allerlei ideeën die we over hebben.

ML In ieder geval interessant. Een interessante vraag

EMI Ja, en een terechte vraag.

NYD Zeker.

SPONSORBERICHT ICM

NYD Hallo en mogen wij even uw oortjes gespitst voor onze sponsor: ICM Trainingen en Opleidingen.

ML ICM heeft als cadeau aan de mensen een **gratis** groeiprogramma in 't leven geroepen, bestaande uit een webinarreeks met drie zeer nuttige **gratisssss** lessen. Ik wil graag even benadrukken dat dit gratis is.

NYD In die lessen ga je aan de slag met het allerbelangrijkste onderwerp in heel je leven, namelijk: je eigenste, ikste zelf: JEZELF.

ML Op donderdag 22 februari, dinsdag 27 februari en woensdag 6 maart, in de avonden, kun je de online lessen over JEZELF volgen

NYD Vorige keren hebben we al de onderwerpen uitgelicht van de eerste twee webinars

ML Namelijk:

les 1: what to do met belemmerende overtuigingen die je tegenhouden in 't leven

les 2: zelfcompassie, hoe doe je het?

NYD En dan zijn we aangekomen bij de grote onthulling van LES 3

ML *tromgeroffel* Op 6 maart gaat de derde en laatste GRATIS WEBINAR in deze reeks overrrr..

Self-care!

NYD Self-care! Hoe goed wil je dit hebben? Jij zit in een extreme self-care-fase, want je bent wiebely-wiebely.

ML Nee, wiebely-de-piebely.

NYD Je self-caret je helemaal de pan uit. We hebben hier net in de studio de 7-minute-workout gedaan.

ML Ja, dat is de lichamelijke selfcare voor ons.

NYD Want ik ben bijna onder dwang van jou... Jij wilde per se die 7 minute workout doen.

ML Ik moest en zou het doen, want ik merk ook dat mijn energie nu alweer hoger is. Selfcare is belangrijk.

NYD Maar ook mentaal zit je je helemaal te selfcaren. En wat kunnen we bij ICM dan leren?

ML We kunnen leren meer tijd en ruimte te creëren voor onszelf. En er staat hier dat als je jezelf wil bevrijden van de gevangenis van moetjes en grenzen leren stellen, je deze les moet volgen. En dit lijkt mij gewoon heel gezond voor een ieder. Niet alleen voor Marie Lotje Haag, die het heel moeilijk vindt.

NYD Nee, ook voor Nydiaatje van Voort.

ML Dus Nydiaatje van V. moet zich misschien dan toch ook gewoon maar even zich inschrijven

NYD Weet je wat? Ik doe het. Het is ook gewoon een belemmerende overtuiging om te denken dat ik het niet zou doen.

ML Ja, precies.

ML Dus ook jezelf op nummer 1 zetten en self-care creëren, ga naar icm.nl/groeiprogramma en meld je gratis aan

NYD En ja mensen, jullie weten 'm he. Allemaal tegelijk

NYD/ML ICM. JE KUNT MEER DAN JE DENKT

MUZIEK.

ML We moeten het even hebben over moslim incels op social media, en hoe jonge moslima's steeds meer terug beginnen te slaan. Vanwaar Emine dat jij meteen dacht dat je het daar over wilde hebben?

EMI Ik zit sinds de pandemie op TikTok, heel passief: ik post zelf niks, maar ik volg dan heel veel. En ik begon langzamerhand een soort trend te herkennen of te zien - en dat zal vast met het algoritme te maken hebben - van moslimmannen die dan podcasts maken. En dat gebeurt in de algemeenheid natuurlijk ook best wel veel. En die dan heel conservatief praten over wat de rollen van vrouwen zijn. Het gaat altijd maar over vrouwen. 'Vrouwen moeten dit en vrouwen moeten dat. En wat betekent het dan voor mannen?' Wat ik begon te zien en waar ik heel blij van word, is dat ik steeds meer zie dat jonge moslima's beginnen terug te slaan en terug te duwen. Het allermooiste daaraan vind ik dat ze dat doen op een manier waarop ze trouw blijven aan zichzelf. In het verleden zag ik best vaak dat als moslima's gingen emanciperen, dat ze dan vaak moesten kiezen tussen hun geloof of hun emancipatie. En nu zie je dus dat die moslima's zeggen: 'Nee, ik ga helemaal geen afstand doen van mijn geloof, want het is niet mijn geloof dat mij onderdrukt, het zijn de mannen die dat doen'. En wat ze eigenlijk doen, is dat ze met de Koran in hun hand hun emancipatie opzoeken en die mannen eigenlijk een beetje om de oren gaan slaan. Ik vind dat een prachtige ontwikkeling en ik hoop ook dat dat steeds zichtbaarder wordt, en dat mensen zich er ook steeds bewuster van worden.

ML Ja, ik zit nu dus in het algoritme van al die sassy meiden die dan die podcastdudes... voor gek, nou niet voor gek...

NYD ...maar ze maken ze wel belachelijk.

ML Ja, ze maken ze belachelijk en ik geniet er enorm van. Dan doen ze zo'n man na en dan zeggen ze: *macho-accent* 'dat is tabarruj'. Dat woord gebruiken ze.

EMI Ja, tabarruj. Dat is een concept waarmee eigenlijk wordt bedoeld dat je niet te veel in het middelpunt moet willen staan. Het gaat eigenlijk over bescheidenheid en ego. Maar wat je ziet is dat daar dus - ook weer door mannen - iets van is gemaakt wat vooral voor vrouwen geldt. Dat je je heel klein moet maken, dat je jezelf niet mag tonen, zowel lichamelijk niet als in figuurlijke zin niet. En dan zie je dus dat vrouwen dat weer gaan teruggrijpen, gaan zeggen: 'Nee, maar jullie misbruiken dat concept om ons te onderdrukken of om ons terug te houden en we nemen dat weer terug'. En dat bedoelde ik dus ook net met dat vrouwen of jonge meiden met de Koran in hun hand hun emancipatie gaan zoeken, zonder dat ze daar per se voor hun geloof hoeven op te geven. En zeggen: 'Nee, we claimen dat terug, jullie hebben er iets anders van gemaakt'.

NYD Daar maken we ook wel gendered van, terwijl het dus helemaal niet een gendered concept is.

EMI Nee, absoluut niet.

ML In de Koran staat nergens: vrouwen mogen dit niet? Of: vrouwen moeten bescheiden zijn?

EMI Nee, het is genderloos, het is een concept dat helemaal voor iedereen geldt. Maar mannen hebben daarvan gemaakt, man als vrouw mag jezelf niet tonen.

ML Het is echt pure mannelijke interpretatie.

NYD En als je het hebt over die moslim incels - want incel staat dan voor onvrijwillig celibatair - is dat ook een term die specifiek op deze groep te plakken is of is het meer de man-o-sphere, de red pillers?

EMI Allebei eigenlijk, er is natuurlijk heel erg veel overlap tussen. Maar wat je ziet is dat er mannen zijn die dan vinden dat ze het recht hebben op een vrouw. Dat ze het recht hebben om te trouwen. En dat er dus ook steeds meer moslima's zijn die zeggen: "Nee sorry, ik heb het goed voor elkaar. Ik ben helemaal niet van plan te trouwen. En als ik al trouw, dan moet het aan die en die en die criteria voldoen." En dat zijn die mannen nu niet gewend. Dat hebben ze niet meegemaakt, dat hebben ze niet van hun ouders meegekregen, dat hebben ze niet van hun moeder gezien. Dus ze zijn dan ineens heel gepikeerd en heel geprikkeld en boos. Ze willen zich er ook niet bij neerleggen. En ja, ik vind dat prachtig. Daar ben ik blij van.

NYD We zagen ook een TikTok-video van een jonge moslimvrouw die zich afvraagt: Waarom die mannen het de hele tijd over vrouwen hebben. Er is een podcast, die door Myron Gaines wordt geleid, en hij noemt zichzelf *The #1 man's podcast in the world*. Hij schreef het boek *Why Women Deserve Less*.

ML Dan schrijf je een boek over vrouwen?

NYD Nou allemaal meningen over. Maar wat is toch die obsessie met dat die mannen de hele tijd over vrouwen praten? En niet over gewoon andere dingen...? Het maakt me ook geen reet uit waar je het anders over kan hebben. Maar die drang om het maar de hele tijd over vrouwen te hebben. Wat definieert deze mannen, denk jij?

EMI Onzekerheid, heel veel onzekerheid. Niet alleen over zichzelf, maar ook over hun positie in de wereld. De maatschappij en eigenlijk de hele wereld is natuurlijk aan het veranderen. We zitten nu in een soort positie dat vrouwen niet meer afhankelijk zijn van

mannen voor hun geluk en voor hun economische onafhankelijkheid. En dat ze keuzes kunnen maken. En mannen hebben die ontwikkeling niet meegemaakt. Vrouwen wel. En je ziet dus dat mannen dus niet goed weten hoe ze daarmee om moeten gaan. En ineens is het: Ja maar wat betekent dit voor mij? Ja. Want nu moet ik... Want voorheen was het voldoende als je als man zijnde gewoon voor je gezin zorgde en werkte.

NYD Brood op de plank

EMI Ja, en dan was het prima.

ML Dat is ook een hele duidelijke rol natuurlijk.

NYD Het is ook prettig om een duidelijke rol te hebben.

EMI Ja. En vooral, want ik ben wat ouder dan jullie, jullie generatie heeft die ontwikkeling helemaal doorgezet. Mijn generatie is nog de generatie van: We moeten het allemaal kunnen. We moeten én de goede huisvrouw zijn, én de goede moeder zijn, én de carrière vrouw.

ML Alle ballen in de lucht.

EMI En jullie generatie, en de jongere generatie, heeft al heel veel beter in de vingers van: Ja, maar ik hoef dat ook allemaal niet te moeten kunnen. En mannen moeten ook hun bijdrage leveren. Mijn generatie heeft dat wat minder. Die heeft veel meer hooi op zijn vork genomen of op haar vork genomen, dan jullie generatie dat heeft gedaan. En wat je nu ziet, is dat mannen die ontwikkeling niet hebben meegemaakt, die zijn een beetje stil blijven staan, die hebben moeders gehad die het allemaal wel deden. Die gingen én werken, én voor het huis zorgen, én voor de vader- en de kinderen zorgen. Die jongens denken nu van: Shit, wat nu? Wat betekent dit voor mij?

ML Ja, want opeens moet je ook zelf...

EMI Je moet iets op tafel brengen.

NYD Waar is de emancipatie van de man geweest in de afgelopen tijd? Dat is natuurlijk de grote vraag.

ML Aan welke uitspraken of standpunten moet ik dan denken, als je het hebt over deze mannen die in een podcast dingen gaan verkondigen?

EMI Er is dus recent een podcast geweest waar een jonge moslim man zei dat moslima's geen foto's van zichzelf op hun kamer of op hun telefoon moesten bewaren.

NYD Ja, op de filmrol mocht het niet staan.

EMI Ja, want stel je voor dat een telefoon werd gestolen, dan zou een man haar foto's kunnen zien. Of als je je ter reparatie ergens brengt. Allerlei argumenten waarom het niet zou mogen. En wat wel heel mooi was, is dat er ineens allerlei moslima's helemaal los op gingen. En allerlei... Gingen er echt helemaal de draak mee steken.

NYD Parodieën er ook op maken.

EMI Ja precies!

NYD Van je mag niet in een pyjama slapen, want wat als er brand uitbreekt? Ik heb daar wel heel erg van genoten, maar het is natuurlijk heel heftig dat iemand dat zegt in die podcast.

EMI Het gaat er echt continu over wat vrouwen wel en niet mogen. En het mooie is dat ze alleen de dingen uitkiezen die hen beter maken, die in hun belang zijn. Het zal nooit zijn dat: Vrouwen moeten dit of vrouwen dat mogen en dat het dan nadelig is voor hen ofzo.

NYD En je bedoelt 'uitkiezen' wat ze dan uit cultuur/religie uitkiezen?

EMI Ja, dus alles wat ze zeggen, dient hun eigen belang.

ML Heel selectief.

NYD Maar ze hangen het wel op aan geloof.

EMI Altijd, altijd. Want dat is hoe ze het rechtvaardigen.

NYD Ja, en dat vind ik iets engs hebben. Want ja, als jouw geloof sterk is en je denkt: Ja, maar ik wil dat ook graag goed doen. En je ziet de hele tijd die mannen die dingen zeggen, dan denk je: Ka, oké, maar dit is ook hoe het hoort blijikbaar.

ML Ja, maar wie zijn zij om dat te zeggen natuurlijk? Welke autoriteit hebben zij? Maar ze stralen het wel uit.

EMI Ja. En in het verleden... Vroeger had je natuurlijk... Kijk, de Koran - en ik ga het niet heel theologisch doen, daar hebben we ook geen tijd voor en daar ben ik ook niet voor gekomen - maar de Koran is eigenlijk altijd geïnterpreteerd door mannen. En wat je dan krijgt, is dat je hele mannelijke interpretaties krijgt die heel erg in het voordeel zijn van mannen. En nu heb je dus een generatie vrouwen die zeggen: "Nee, maar ik lees de Koran zelf en ik interpreteer zelf en ik onderzoek zelf en dit is niet wat er staat en dit is niet wat de bedoeling hiervan is." En dat bedoelde ik dus met 'de Koran in de hand'. En je ziet dus dat mannen nu vervolgens ineens hele rare dingen erbij gaan halen om nog ergens grip op te houden. Dus dat ze ook echt een beetje in het uiterste en ook een beetje in het absurde gaan schieten vanuit een soort behoefte om controle te houden ergens op.

NYD Ja, zoals zo'n filmrol. Hoe koppel je dat aan de Koran?

ML Is het populaire content?

EMI Ja, je hebt wel echt een deel van de mannen - dan heb je echt wel wat je net ook noemde, een beetje de Andrew Tate-groep - die zijn er heel vatbaar voor. En dat verklaar ik zelf een beetje door het feit dat er dus een groep jongens is - of een groep mannen eigenlijk, het zijn niet eens jongens, het zijn gewoon mannen - die niet weten wat hun rol of positie is in de wereld. En die gaan zich daaraan vasthouden.

NYD En zit dat dan ook deels in: Je hebt je religie, je hebt je cultuur, je woont in een land waar islamofobie, waar moslimhaat is, waar dat eigenlijk niet geaccepteerd wordt, waar je buitengesloten wordt, racisme, discriminatie. Dat er een soort afkeer... Ik zoek mijn identiteit... Dat je gaat zoeken naar mensen waar je wel nog bevestiging van krijgt?

EMI Ja en nee. Het stuk islamofobie is er wel, maar ik wil dat niet... Ik geloof niet dat dat een argument is, want je ziet het ook bij niet-moslims.

NYD Ja, natuurlijk. Maar dat is ook wel een positie zoeken in...

EMI Maar ik wil niet dat dat een soort verzachtende omstandigheid gaat worden, want dat is het gewoon niet.

ML Maar ik kan me voorstellen dat je als je zo'n podcast... Het zijn mannen op wie jij lijkt of naar wie je opkijkt natuurlijk. En juist omdat ze ook moslim zijn, herken je je erin, kan ik me voorstellen. En dat je er daarom op aanslaat.

EMI Ja, dat zal vast een rol spelen.

NYD En dat zal volledig afhankelijk zijn van het algoritme of je het wel of niet tegenkomt. Als je er eenmaal op klikt, dat horen we veel als je het hebt over de man-o-sphere-video's in het algemeen. Dus dat zal hier ook voor deze niche in de man-o-sphere gelden. Je komt erin en je blijft erin zitten.

EMI Er zijn natuurlijk meerdere factoren, je moet er ook wel echt een vatbaarheid voor hebben. Het is ook te maken met je thuissituatie, hoe je bent opgevoed.

NYD Ja, wie ziet jou? Ik heb toch het gevoel dat daar ook echt wat zit bij die jonge jongens die daar gevoelig voor zijn. Ze zoeken naar bevestiging of gezien worden en dan horen ze dat. En denken ze: Jaaa!

ML Het is lekker duidelijk en lekker dominant of zo. We hadden ook een berichtje van iemand die zei: Deze video's, deze podcast, zitten ook in de feed van mijn broertje van 12. Is dat ook iets waar jouw zoon over heeft, dat is natuurlijk ook die leeftijd, ziet hij ze ook?

EMI Ja, ik heb er ook echt wel heel veel gesprekken met hem over. Hij is van zichzelf heel zachtmoedig, dus dat alphagedrag ligt gewoon niet in zijn aard. Dus voor hem is het alleen maar raar. En hij heeft heel veel sterke vrouwen om zich heen, dus het is niet iets waar hij heel vatbaar voor is. Dat bedoelde ik ook met mijn thuissituatie. Als je een moeder hebt die ook heel traditioneel en conservatief is en hier ook in meegaat, dan zijn er ook heel veel vrouwen die het patriarchaat in stand houden en de hoeders daarvan zijn.

ML Precies.

EMI Dus ja, ik zie wel bij mijn zoon dat hij dat tegenkomt, maar ik zie niet terug dat dat invloed op hem heeft.

ML Hij is opgevoed met de tools om daar gewoon tegen in te...

EMI Hij vindt het heel raar. Vooral het alphagedrag vindt hij heel raar. Hij heeft er echt wel een soort afkeer van.

NYD En wat je net zei over die koppeling van specifiek moslim-incel. We hebben ook een aflevering over incels in het algemeen gemaakt. Maar wat is het dan dat ze perse dat geloof eraan hangen?

EMI Dat is eigenlijk geloof als rechtvaardiging natuurlijk.

NYD Ja!

EMI Incels heb je niet alleen bij moslims.

NYD Nee, precies.

EMI Het is veel breder. Bij moslims heb je dus dat ze geloof als rechtvaardiging gebruiken.

NYD Ja, en dit heb je natuurlijk ook wel bij zeer streng christelijke... Ik heb wel eens Amerikaanse content voorbij zien komen, ook trouwens veel van vrouwen.

ML Ik moet nu ook heel erg denken aan die evangelical churches, waarvan die mannelijke *priests* dan groot staan te praten over wat vrouwen wel en niet mogen, en wat je wel en niet kan doen. Dus dat is natuurlijk in essentie hetzelfde: dat het met het geloof wordt gerechtvaardigd wat je anderen oplegt, in jouw voordeel.

EMI En wat dat gevaarlijk maakt, is dat... Geloof is natuurlijk heel sterk. En als je als vrouw zijnde niet heel erg bewust bent van wat wel en niet klopt en heel erg vatbaar bent voor wat mannen zeggen en ook zo bent opgevoed, dan neem je dat ook over. En dat maakt het gevaarlijker dan wanneer het over niet-gelovigen gaat. Religie is een heel sterke invloed en als je dat als rechtvaardiging gebruikt, dan...

ML Het is natuurlijk superbelangrijk voor je identiteit. Het is wie je bent en waar je mee groot bent geworden. En dan laat je dat natuurlijk niet zomaar los. Ja, dat maakt wel *sense*. Het is een heel handige tool om mensen mee naar binnen te trekken.

NYD Het is ook weer een verdienmodel eigenlijk. Als je het zo hoort. Het werkt goed. Dus dan op deze manier.

ML Ze zijn daar gewoon heel gevoelig voor.

NYD Laten we het ook even hebben over het verschil tussen cultuur en religie. Want de islam wordt hier heel erg gebruikt om het onderdrukken van vrouwen te rechtvaardigen. Andrew Tate is ook bekeerd tot de islam en heeft heel nare dingen gezegd. Vaak als je het hebt over bekeren tot een geloof, zijn het mooie en liefdevolle verhalen van 'oh, ik heb dit en dit meegemaakt en dit heeft me dit en dit gebracht en nu sluit ik me heel graag aan bij dit geloof'. Bij hem is het een heel misogyn verhaal.

EMI Ja.

NYD Kunnen we het hebben over het verschil tussen cultuur en religie? En je hebt het net al kort gezegd, het is ook hoe je teksten bekijkt of uitlegt.

EMI Ja, uiteraard. Ik kan twee onderwerpen noemen: eerwraak en vrouwenbesnijdenis zijn allebei culturele gebruiken en culturele concepten. Dat komt gewoon echt niet voor in de islam. Maar het wordt wel door moslims onder andere uitgevoerd. En dat is ook weer zoiets waarbij zelfs daarin - het wordt niet eens in de Koran genoemd. Het komt daar niet eens in voor - maar zelfs daarin zie je dat de islam wel als rechtvaardiging wordt gebruikt. Het wordt in stand gehouden door te zeggen 'maar het is wel islamitisch en het komt wel voort uit de islam'. Dat maakt dat mensen daar dan sneller in meegaan. Want van cultuur kun je je veel sneller losmaken dan wanneer het om religie gaat.

NYD Ja.

EMI Als je gelooft, kun je je daar veel moeilijker los van maken dan wanneer het om cultuur gaat. Dat onderscheid is heel moeilijk te maken.

ML Iemand als Andrew Tate grijpt eigenlijk niet per se de religie, maar meer de cultuur aan om zich naartoe te bekeren en niet het geloof.

NYD Ja, en om zijn misogynie verder te spuien.

ML Ja, want daar kan je lekker de vrouwtjes onderdrukken.

NYD Maar daar zit ook dus iets heel engs aan. In Nederland heb je sowieso ook veel mensen die denken dat de islam per definitie onderdrukkend is. Want een vrouw móet een hijab dragen. Nou, daar kan je sowieso ook zo meteen al wat over uitleggen, over dat "moeten". Maar dit soort content en zo'n Andrew Tate die zich daarbij aansluit, vergroot eigenlijk ook dat stereotiepe beeld over het geloof.

EMI Ja, absoluut. Kijk, ik kan niet over zijn intentie spreken waarom hij moslim is geworden, maar toen ik het las dacht ik 'o nee, jij?' Echt?.

NYD Het schaaft echt.

ML Ja, ja!

EMI Maar goed, hij is natuurlijk niet de enige. Je hebt ook moslim-Andrew Tates. Die heb je gewoon. Het is de taak nu van de vrouwen om het narratief en ook de context te veranderen. Je ziet ook echt wel een omslag. Juist daarom proberen die mannen heel erg nog meer te onderdrukken, nog meer te controleren, omdat ze die grip kwijt beginnen te raken.

NYD Dus hoe verder de emancipatie gaat, hoe meer ook weer er... Er is altijd reactie tegen reactie.

ML Laten we het even over die tegenreacties hebben. We hebben nu een beeld geschetst van 'de mannen'. Wat voor tegenreacties komen er op deze content? Wat zie je langskomen zoal?

EMI Nou ja, vooral parodieën, maar ook heel boze vrouwen. Heel boze jonge vrouwen, die dat ook echt wel durven nu. Dat is wel een beetje het verschil met voorheen. Ik denk dat social media daar wel een grote rol in heeft gespeeld. Ik denk zo'n twintig, dertig jaar geleden stond je als jonge vrouw best wel alleen daarin. Dan had je je kleine gemeenschap en misschien zat je gewoon alleen binnen je familie en was je de enige die er op een bepaalde manier over dacht en die probeerde terug te duwen. Nu zie je dat jonge vrouwen elkaar daarin beginnen te vinden en te herkennen. En dan zien dat ze niet alleen zijn en

over de hele wereld elkaar beginnen te steunen. Daardoor krijgen we ook een soort kruisbestuiving, zeg maar. Dat ze elkaar gaan beïnvloeden, aanmoedigen en bemoedigen. En ja, die jongens worden vooral belachelijk gemaakt en dat vind ik het mooie.

ML *lachend* Ik ga daar ook heel lekker op.

EMI Ik kan er echt van genieten.

NYD social media heeft dus de keerzijde dat die jongens elkaar ook weten te vinden en te versterken. Maar aan de andere kant heb je dus ook deze groep die zich uitspreekt. Het gaat over parodieën en hilarische content waar die mannen belachelijk worden gemaakt. Je stuurde echter ook een video van een vrouw door waarom zij niet voor het huwelijk kiest - vooralsnog niet, wie weet ooit dat ze het nog zou willen. Dus ook gewoon uitleg van dit is mijn kijk erop en dit is hoe ik in het leven sta.

ML Ze zet dat dan ook heel rustig uiteen en dan met heel goede argumenten. Als ik zou twifelen over het huwelijk en ik zou dat zien, dan denk ik ja, waarom eigenlijk? En dat is gewoon best wel tof. *lacht*

EMI Dat is het mooie en ook wel de kracht van social media, dat dat dus kan. Vroeger zouden vrouwen alleen binnen hun eigen kring...

ML Ja, dan ben je in zo'n eilandje.

NYD Dan heb je misschien nog een verre tante of iemand waar je je wel aan kan optrekken. Maar het is toch anders.

EMI Of je zou misschien heel bekend moeten worden en een boek moeten schrijven. Dan zou je je boodschap kunnen uitdragen. Maar nu kun je gewoon met je telefoon in de hand vanuit je bed die boodschap verkondigen en dan komt het aan bij anderen.

SPONSORBERICHT YOKUU

ML Een woordje van onze sponsor: de 100% natuurlijke, probiotische schoonmaakmiddelen van YOKUU

NYD Ja, ik dacht: ik breng dit keer een ode aan mijn allerfavorietste YOKUU-product.

ML De handzeep!

NYD Nee. Nou ja, dat is ook een toppertje, maar die bedoelde ik niet.

ML Die handzeep is m'n allessie. De wc-bom!

NYD Neeee, sssstttt! Die is ook *amazing*, maar ik wilde het hebben over mijn BFF: de ALLESREINIGER

ML O, oké, de allesreiniger. Eigenlijk moet jij zeggen je BFFSSSSSSSS - meervoud - want met die allesreiniger spray je een miljard poetshulpjes in de ronde.

NYD Ja, ik weet het en ik hou van al m'n poetshulpjes evenveel al waren het mijn bloedeigen kinderen. Jij had het de vorige keer al even uitgelegd: YOKUU werkt zo: je koopt één keer een fles en die kan je dan eindeloos hervullen met een YOKUU-parel waar alle werkzame bacteriën in zitten en doodgewoon kraanwater; dat voeg je toe. In huize van Voorthuizen raggen wij er een partijtje allesreiniger doorheen, joh. Dat is niet normaal.

ML Ik ben hier heel vaak getuige van.

NYD Maar je reinigt er dan ook álles mee. Vieze pootafdrukken van Toby op de bank? ALLESREINIGER! Daniëls tandpastaresten op de spiegel? ALLESREINIGER! Marie Lotte die haar theezakje niet direct in de prullenbak mikt, maar eerst op het aanrecht dumpst? ALLESREINIGER!

ML Een passief-agressieve co-host? ALLESREINIGER!

NYD Het zou dus kunnen, hè? Want het is niet alleen op harde, maar ook op zachte oppervlakten te gebruiken – spray, spray, spray, dus je zou het een keer kunnen proberen. Het is ook 100% natuurlijk en dus veilig. Je zou het kunnen proberen.

ML Ik ga dit doen!

NYD Ik wilde ook nog een lifehack van jewelste presenteren, geleerd van YOKUU: je kan het in je schoenen sprayen tegen geurtjes.

ML Dat is geniaal!

NYD Ja, want mijn hardloopschoenen... Een klap in je gezicht als je onze gang binnenkomt.

ML Ja, dat is wel echt zo. Voor mij zit de knaller erin dat de YOKUU-bacteriën dus blijven poetsen nadat je zelf hebt geпоetst en dat oppervlakken daardoor tot wel zeven dagen stofvrij blijven.

NYD I know, dat is een knaller. Net als de korting waar we mee in de rondte mogen sprayen: ga nu naar YOKUU.nl (met y o k u u) en gebruik de code damnhoney (aan elkaar) voor 20% korting op je eerste bestelling.

ML ALLESREINIGER!!!!

NYD ALLESREINIGER!

Einde sponsor

NYD En is dat dan, omdat we nu zo specifiek over moslimvrouwen hebben, want het voelt voor mij ook ergens raar om het zo specifiek over moslimvrouwen te hebben, maar toch is dat een onderwerp waarvan je denkt, 'Nee, daar moeten we het ook echt over hebben', maar is dat dan nog harder gaande dan bij niet-gelovige vrouwen? Of waarom specifiek deze groep uitlichten?

EMI Ja, omdat die natuurlijk iets meer in te halen hebben, wat dat betreft.

NYD En dat is dan ook wel een stuk cultuur ook weer?

EMI Ja.

NYD Ja, ja.

EMI Zeg maar, qua emancipatie is er natuurlijk iets in te halen en daarnaast heb ik dit ook uitgekozen, juist omdat er zo weinig aandacht is voor die emancipatie die nu gaande is. Het beeld is altijd een beetje van die zielige moslimvrouwjes. Die worden zo onderdrukt en het is allemaal zo zielig. Nee, ja, die zijn er ook, maar er is ook echt heel veel gaande en ik wil ook graag dat er aandacht voor komt en dat dat zichtbaar wordt.

NYD Ja, dat die beweging meer in het zicht is. En we hebben alleen video's in Engelstalige voor jou doorgestuurd gekregen. Zijn er ook Nederlandse vrouwen die dit soort content maken, zover je weet?

EMI Die kom ik niet heel veel tegen.

NYD Kan ook algoritme...

EMI Maar dat heeft vast met mij te maken, omdat ik niet heel veel Nederlandstalige filmpjes bekijk. Dus dat zal vast daarmee te maken hebben. Maar die zijn er ook ongetwijfeld van.

NYD In die zin ben jij natuurlijk ook een voorbeeld daarvan.

EMI Nou, ik ben wat ouder, weet je.

NYD Je bent niet een TikTok-meid, maar je bent natuurlijk de Twitter-meid.

EMI Ja, maar ik... Ja, ja. Maar mijn ontwikkeling ligt natuurlijk ook weer anders. Ik ben, weet je, voor een deel zijn er parallellen met het terug proberen te duwen. Ik heb dat binnen mijn eigen omgeving gedaan. Kijk, als een moslima, op het moment dat je gaat emanciperen, moet je ook je ouders en je familie daarin mee zien te nemen.

ML Waarom móét dat?

EMI Omdat je anders voor een soort tweespalt komt. Of je moet breken met je familie, of je moet op een bepaalde manier afstand nemen, of je moet proberen mee te nemen in jouw eigen ontwikkeling. En ik heb dat laatste wel echt gekozen. Ik moet erbij zeggen dat ik twee oudere broers had die er heel erg in hebben geholpen en gefaciliteerd. Dus er zijn parallellen, maar ik ben wat ouder. Het is net anders bij mij geweest, zeg maar. In mijn tijd had je natuurlijk ook geen social media, dus dat was inderdaad echt eilandjes. In je eigen beperkte kring was je dingen aan het bespreken en aan het aankaarten.

ML Dus al die eilandjes waren een soort van het wiel aan het uitvinden, terwijl nu zien ze elkaar allemaal dingen doen en dat inspireert. Dan heb je het gevoel van we dit samen aan het doen en dat geeft natuurlijk power.

EMI Dan krijg je ook veel meer een soort olievlek daarin.

NYD En ouders meenemen? Op welke manier doen deze meiden dat? Of doe je dat als je wilt vertellen hoe je dat zelf hebt gedaan?

EMI Nou kijk, het is voor de meeste moslima's, en dan hebben we het over moslima's die ook in het westen wonen vooral, voor die ouders zijn heel veel dingen heel onbekend en heel nieuw. En dat maakt ook dat het heel beangstigend is. Ik ben er zelf ook gaandeweg achter gekomen en ben me gaan realiseren dat heel veel dingen waarvan mijn ouders zeiden dat het niet mag, dat het niet voortkwam uit dat ze mij dingen niet gunden of dat ze me dingen wilden verbieden, maar dat ze heel bang waren voor dat wat ze niet kenden.

NYD En ook dat er echt iets mis zou gaan. Gevaar op de loer.

EMI Ja, mijn ouders waren nooit zelf op schoolkamp geweest of op werkweek. Voor hen was dat zo onbekend en zo eng, de gedachte dat hun dochter naar een ander land zou gaan met mensen die ze zelf niet kenden.

NYD Ver van huis.

EMI Ja, en goed ook nog eens in een tijd dat je ook geen mobiele telefoons had. Ja, voor hen was dat echt heel eng. En ik ben me gaan realiseren dat, ik kon ervoor kiezen om daar heel hard tegenin te gaan en de confrontatie op te zoeken, met het risico dat ik dan met mijn familie zou moeten breken of door steeds meer elke keer een beetje door te duwen en dan weer een stapje terug, even de tijd geven dat we er allemaal een beetje over konden nadenken.

ML Dat laten zakken.

EMI Ja, inderdaad. En op die manier hebben we elkaar een beetje vast weten te blijven houden... en ook onze eigen weg erin gevonden. Ja, ik heb dingen niet kunnen doen die ik misschien destijds wel had kunnen doen, maar ook heel veel dingen weer wel ten opzichte van andere leeftijdsgenoten of vrouwen voor mij, van oudere generaties. Maar tegelijkertijd heb ik er wel voor kunnen zorgen dat mijn vader erin mee kon gaan. Tot het punt bijvoorbeeld - want op het VWO mocht ik niet op werkweek en ik zat ergens in het derde van de universiteit, we hadden het over Istanbul en ik wilde Istanbul graag eens zien. Toen keek hij me aan en zei hij, waarom ga je niet een keer met je vriendinnen?

ML En toen dacht jij [ontploffingsgeluid]

NYD Let's go! Jij trok je koffers al uit de kast.

EMI Ik was echt flabbergasted, ik wist echt niet wat me overkwam. Je neemt ze mee en ineens merk je dat ze zelf ook een bepaalde ontwikkeling hebben meegemaakt.

ML Maar het is natuurlijk ook wel ergens een soort offer, omdat je de hele tijd aan het schipperen bent tussen hoe ver duw je door en waarin geef je weer even gas terug en even weer op hun tempo. Je merkt de verandering, maar het gaat natuurlijk langzaam. Ik kan me voorstellen, zeker als je jong bent, dat je echt denkt... gas!

NYD Het is wel vechten. We hebben ook laatst een podcast geluisterd over de conservatieve reformatische school. Waar de meiden ook bezig zijn met ontwikkeling, maar tegelijkertijd... Het lijkt mij ook heel lastig daaraan dat je aan de ene kant bepaalde dingen wil ontwikkelen, maar aan de andere kant heb je ook een bepaalde loyaliteit naar religie, cultuur, je ouders, je familie, gewoon hoe het gaat, hoe het hoort. Je hebt ook

bepaalde denkbeelden natuurlijk meegekregen, die zitten er ook in. En dat lijkt me ook een lastige positie om in te zitten.

EMI Ik had zelf heel erg duidelijk voor mezelf wat mijn dealbreakers waren. Dus wat is het me waard om daar echt voor te willen breken met de familie? En om mijn vader zo ver door te duwen dat hij er even last van zou hebben. Dus ik had het voor mezelf echt heel duidelijk. En die dingen waren sowieso nooit een discussie bij ons. Ik zou nooit gaan trouwen met iemand waar ik niet verliefd op was. Studeren was voor mij echt een must, maar dat waren sowieso geen issues bij ons thuis.

NYD Nee, precies, het was al geregeld.

EMI Dus dat was niet iets waar ik voor hoefde te vechten. En tegelijkertijd merkte ik ook dat ik... Sommige dingen waren het me gewoon niet waard. En zoals ik net ook zei, ja, ik heb dat niet mee kunnen maken. Ik ben niet uitgegaan bijvoorbeeld. Ik kon wel gewoon naar lezingen elke avond, dat was geen probleem, maar ik kon niet uit. Dat heb ik niet meegemaakt. Maar het voelde voor mij op een gegeven moment ook niet meer als een gemis. Want ik heb daar weer iets anders tegenover kunnen blijven vasthouden, zeg maar. Ik wil niet zeggen gekregen, want ik had het al. Maar ik heb iets kunnen behouden wat mij gewoon heel erg dierbaar was. En ik wil nog wel even wat nuanceren, want ik zei net aan het begin 'moslima's moeten', maar ik wil niet dat het overkomt alsof ik vind dat jonge vrouwen dit allemaal maar moeten doen.

ML Nee maar intern moeten.

EMI Nee maar voor mij was het echt wel een keuze en ik heb ook echt absoluut respect voor vrouwen die zeggen, nou nee ik ga die strijd niet aan of ik breek gewoon met mijn familie en het is klaar. Dat is ook een keuze dus ik wil niet dat het net lijkt alsof ik vind dat alle vrouwen het maar op die manier moeten doen. Maar je ziet wel vaak dat ze die rol op zich nemen.

NYD En zie je dat ook bij jonge moslim mannen? Dat ze dit soort onderwerpen bespreken of aankaarten?

EMI Nee.

NYD Dat is jammer.

EMI Ja, maar dat is het echt. Wat ik wel zie is dat als ze het doen, is het vaak wel een beetje in de context van dat ze bijvoorbeeld hun zusjes of hun zussen faciliteren of willen helpen. Dus dat ze als een soort brug dienen tussen hun ouders. Meer in die rol. Maar voor zichzelf hoeft dat vaak wat minder.

NYD Oh ja, oke, ja. En je zei net namelijk ook van iets in de trant van 'Nu komen de jonge vrouwen en die gaan zich uitspreken en daar moet het ook gebeuren', maar hoe kijk je naar de jonge mannen en daar moet het gebeuren? Want we hebben nu die leuke parodieën en de goede content van alle jongens en meiden.

ML En we love it all.

NYD En ja, all here for it. En natuurlijk, dat zie je überhaupt als je het hebt over feministische stroming, emancipatiebeweging. Een queer iemand zal eerder voor queerrechten opkomen dan een niet queer iemand. Helaas. Maar ja, gebeurt daar iets?

EMI Die zijn er ook.

NYD Jeeej! *lacht*

EMI Ik weet niet zo goed in te schatten wat de verhouding daarin is, maar je ziet dus ook wel jongens die gewoon, nou ja, de draak steken met die moslimincels, die Andrew Tates, die Ali-Express Andrew Tates. Uhm... Die zie je ook, inderdaad. Die dan zeggen: 'Sorry, maar ik wil helemaal niet voor mijn vrouw dat ze dit of dat doet, of dat ze zich zo gedraagt. Daar heb ik helemaal geen behoefte aan.'

En wat je ook wel ziet, is dat die jongens gewoon heel geëmancipeerd en heel vrij met hun vrouw omgaan. En wat dus... En ik wil niet dat het beeld ontstaat dat het dan niet per se conservatieve jongens zijn. Ze zijn ook wel conservatief, maar wel, hè, in hun geloof zijn ze conservatief. Maar dat die dus worden belachelijk gemaakt door die moslims zelfs als...

NYD Oh ja, slappelingen of zo.

EMI Ja, precies. 'Kijk jullie eens met je vrouwen TikTok-filmpjes maken en je vrouw aan allerlei andere mannen tonen.' En dat soort dingen.

ML Ja, ja.

NYD Dan kom je weer aan die kant.

ML Dus dan word je op die manier geshamed. Ja. En vereist het – ja, ik neem aan van wel -, maar vereist het ook moed om als vrouw deze filmpjes, deze video's te maken? Of wordt er dan een trollenleger op je afgestuurd ook?

EMI Ja hoor, die noemen wij dan, die worden dan de haram politie genoemd.

ML Oh, ja.

EMI Die zijn er gelijk, ja absoluut.

ML Die hangen meteen in je mentions en je comments met: 'Dit kan niet.'

EMI Ja, dat blijf je houden, haram politie.

NYD Maar tegelijkertijd, want als jij iets post, dan is het niet zozeer vanuit de moslimcommunity waar jij de haat vandaan krijgt.

EMI Die zijn er ook wel hoor, die mij dan een soort nep-moslina noemen. Maar qua verhouding kan ik zeggen dat de haatreacties die ik krijg, 90% echt wel van niet-moslimes komen.

NYD Ja.

EMI Ja. En ook de seksistische reacties komen echt vrijwel uitsluitend van niet-moslimes.

NYD Oh, ja. Ja.

ML Je schreef ook in één van je columns: 'Je mag als moslima je emancipatie alléén gebruiken als je zegt wat zij willen horen.'

NYD Je hoofddoek afdoen...

ML Draag wat zij willen zien en bent wie zij vinden dat je moet zijn. Als je zelf kon beslissen wat goed voor je is, had je immers die achterlijke islam wel verlaten.

NYD Ja.

ML Ja, dat vond ik erg raak.

NYD Het moet allemaal binnen de kaders.

ML Ja, het moet wel passen. Anders dan hebben we helemaal niks aan de emancipatie van moslima's.

EMI Ja. Hoe vaak ik wel niet te horen krijg van: 'Mag je wel van je man achter je computer zitten, mag je van je man wel dit typen?' En ik moet er altijd een beetje om glimlachen, want ik denk, ja, weet je, je zegt wel dat je heel erg voor vrouwenrechten wil opkomen en dat je de islam vrouw-onderdrukkend vindt, maar kijk hoe jij reageert.

NYD Ja, wie is hier... Wie is hier nou in die patronen aan het denken?

ML Ja, ik bedoel, jouw man is jou duidelijk niet aan het onderdrukken, want jij zit te typen achter je computer, maar daar wordt dan wel commentaar op gegeven.

EMI Ja, ja, ja. Maar ook door witte feministen, bijvoorbeeld door niet-moslimes, dat ze dan tegen mij zeggen... Dat ze heel veel commentaar hebben op mijn hoofddoek. En dan gelijk erachteraan zeggen: 'Ja, en uh... Je draagt wel een hoofddoek, maar waarom heb je dan een eyeliner? Waarom heb je mascara? Doe 'm dan af.'

En dan denk ik, ja, maar het is zo tegenstrijdig. Want enerzijds beweer je dat je voor mij opkomt, dat je begaan bent met het lot van de moslimvrouw, maar tegelijkertijd bemoei je je met...

NYD Ze zijn helemaal niet begaan.

EMI Nee, het is dus ook helemaal geen betrokkenheid. Het is gewoon echt een soort haat.

NYD Jij moet zijn zoals ik ben.

EMI Ja.

NYD En anders ben je niet, hoe zeg je dat, evolved binnen het feministische gedachtegoed, wat zij aanhangen en wij duidelijk niet. Wacht, ik had net een vraag...

Ja, oké, Nederland, moslimhaat, islamofobie is gewoon gaande. En dan gaan we het hebben hier over moslimmannen die allemaal nare dingen over onderdrukkende vrouwen zeggen. En dan denk ik... Dat schuurt voor mij ook, terwijl... Ik vind het ook goed dat we het erover hebben.

EMI Ja, maar we moeten het erover hebben.

ML + **NYD** Ja.

EMI Kijk, we kunnen niet doen alsof het er niet is.

NYD Nee!

EMI En het is wat het is. En voor mij staat dit ook los van de islam.

NYD Ja, dat is natuurlijk ook, ja.

EMI Weet je...

NYD Zij gebruiken het wel, maar dat is niet zo.

ML Ik bedoel dat het uit dit gesprek ook duidelijk geworden is. Ik denk ook dat het belangrijk is om die boodschap...

NYD Zeker.

ML Duidelijk te maken, dat dat twee verschillende dingen zijn.

EMI En wat ik vooral ook wel belangrijk vind om mee te geven, en ik hoop dat mensen daar over gaan nadenken, is dat we moslima's ook hun manier van emanciperen gunnen.

ML Ja, ja.

NYD Ja, iedereen zijn eigen manier van emanciperen. Dat geldt voor moslima's, maar ook voor die jonge meiden die ik in die podcast hoor, die reformatorisch zijn opgegroeid en zeggen: 'Ja, maar ik ga niet recht studeren, want ik wil later thuis moeder zijn.'

En dan kan je vervolgens... Er is een docent in die podcast, die zegt van: 'Nou meiden, laten we het daar eens over hebben.'

Nou, dat is top! Maar in principe moet de keuze bij de vrouw zélf liggen.

EMI Ja, en dat vind ik dus wel belangrijk, want wat je dus wel ziet, is dat er heel erg wordt getrokken aan moslima's.

NYD Ja.

EMI Voor hun manier van emanciperen en dat er wordt gezegd: 'Maar het moet op deze manier. Je moet je hoofddoek afdoen en je moet dit doen.'

Maar laat ze hun eigen weg vinden en laat ze op hun eigen manier... Je ziet dus ook echt wel dat ze die manier vinden en dat ze beginnen terug te slaan.

NYD Ja.

EMI En dan doen ze het ook heel goed en leuk en grappig.

ML En gewoon stap voor stap, met hun ouders mee. De jongere generatie, die neemt hun ouders ook mee. Die zie je ook terug in die video's. En dan zitten ze allemaal te figureren.

NYD Ja, gewoon samen content maken.

ML Ja, het is echt gezellig.

NYD Want dan krijgt zo'n meid weer van... 'Wat vindt je moeder daarvan?'

En dan trekt zij d'r moeder erbij van: 'Nou, leg maar uit, wat vind je ervan dat ik op mezelf woon?'

En dan gaat die moeder van: 'Nou, ik vind het alleen maar helemaal tof, want het is zelfstandig.'

Nee, dat is heel belangrijk, denk ik.

Want heb je misschien advies voor iemand die dan stuurt van: 'Ja, mijn broertje van 12 heeft dit nu de hele tijd in zijn feed zitten.'

EMI Ik zou gewoon continu erover praten, want je kunt niet voorkomen dat ze daarnaar kijken en dat ze het tegenkomen, dat is bijna onvermijdelijk. En laat ze er ook maar naar kijken, maar praat er dan over. Ik zit niet de hele tijd achter mijn zoon aan, maar ik pols de hele tijd bij hem om te kijken van: 'Hoe ver zit hij met bepaalde dingen? Hoe denkt hij over bepaalde onderwerpen?'

Ik wil hem ook wel zijn eigen mening gunnen, dus ik wil ook niet beïnvloeden. Maar ik pols wel steeds, om dan toch een beetje in een bepaalde richting... Dat hij niet, in ieder geval heel erg onder de in-...

NYD Ja, in die fuik komt. En dan als je er helemaal echt diep in zit...

EMI Dus continu erover praten wel.

ML En op welke manier begin je dan zo'n gesprek? 'Eh, zo... Schatje?'

iedereen lacht

NYD 'Schatje, kom lekker zitten. Schenk wat voor jezelf in!'

EMI *lacht* Ik zeg dan meestal van... Ik stuur dan een filmpje van mij, want hij is nu op een leeftijd dat we TikTok-filmpjes naar elkaar sturen via WhatsApp. En dan stuur ik het naar hem en achteraf kom ik erop terug en zeg ik: 'Heb je daar naar gekeken? En wat vond je er nou van?'

En dan komt het gesprek op gang. En dan moet ik wel zeggen, mijn zoon is altijd al, wat ik zei... Hij heeft een heel zachtmoedig karakter. Hij hield niet van stoeien, ik heb hem volgens mij naar drie weerbaarheidstrainingen gestuurd...

gelach

EMI Omdat hij gewoon maar niet wilde vechten. Uiteindelijk zei hij echt tegen mij: 'Mama, ik wil dat gewoon niet meer.'

Hij zei: 'Weet je, die jongens die heel stoer doen op het plein en...'

Hij noemde het geen alfagedrag, maar omschreef het heel erg als machogedrag. Hij zei:

'Dat is allemaal nep wat ze doen, zo wil ik niet zijn.'

Toen dacht ik: 'Oh, ja, ik probeer je toch in een bepaalde hoek te duwen, een bepaald soort profiel te duwen, waarvan ik denk dat je hoort.'

NYD Dat is goed voor je.

EMI Ja, precies, omdat je toch op een bepaalde manier bang bent dat hij wordt uitgesloten... Als hij zich niet op die manier gedraagt. Maar hij had echt een heel duidelijk beeld van wie hij was en hoe hij wilde zijn. Dus wat dat betreft heb ik ook wel een beetje vertrouwen in hem. En tot op heden heeft hij me nog niet verbaasd daarin.

NYD Ja, het is natuurlijk met dit soort content, je thuis-situatie, een veilige plek waar je gezien wordt, is heel belangrijk. En als je dat eigenlijk altijd al geboden hebt, dan is het niet opeens nood aan de man, omdat er een man in een podcast zegt: 'Puntje, puntje, puntje.' Daar zit natuurlijk een hele opvoeding al aan vooraf, waardoor iemand niet zo snel erin glijdt.

EMI Wat ik zei, kijk, je moet er ook echt een bepaalde vatbaarheid voor hebben. Ik kan me niet voorstellen dat als je in een omgeving opgroeit met heel veel sterke vrouwen, dat je dan snel op die manier gaat denken.

NYD Ja.

EMI Dus ja, ouders, moeders vooral, zussen, die spelen er echt wel een grote rol in.

ML Ja.

EMI En als je kind al op een punt is gekomen dat hij daarin is gaan geloven, dan ben je eigenlijk al een beetje te laat. Dus je moet het vooral voor zijn...

ML En blijven vragen en blijven polsen.

EMI En op jonge leeftijd al beginnen met over zulke onderwerpen te praten.

ML En hoe kijk je naar de toekomst?

EMI Ik ben hoopvol. Ja.

NYD Dat horen we altijd graag!

EMI Ik ben echt hoopvol. Ook omdat ik zie dat die beweging bij moslima's... Uhm... Dat die echt heel sterk in hun schoenen staan. Dat ze echt heel duidelijk weten wat ze willen en wat ze niet willen. En dat vind ik dus echt heel knap, omdat dat op hele jonge leeftijd al te kunnen, zeg maar. Wetende ook wat je dan over je heen krijgt, want hoe het ook wendend of keren, het zijn toch culturen waarin trouwen, kinderen krijgen, dat zijn natuurlijk echt pilaren van de samenleving.

NYD Ja.

EMI Om dan te zeggen: 'Nee, ik ga niet trouwen en ik ga misschien geen kinderen krijgen en als ik het al doe is het misschien op latere leeftijd... Ik heb er geen behoefte aan.' Dat vergt echt wel moed en, uh...

ML Ja, je neemt nogal een risico.

NYD Ja, moed, maar ook dus... We hebben dus net een podcast opgenomen met Marloes de Vries. Die heeft het boek geschreven *Kinderen krijgen is optioneel*. Zeg maar dat zinnetje, je moet ook een soort, de helderheid van geest hebben van...

ML Maar dat hoeft helemaal niet!

NYD Want als het zó om jou heen zó normaal is om te trouwen, dan vergt het ook wat om daar buiten te stappen en te zien van...

ML Ja, inderdaad, niet alleen moed, maar ook gewoon dat je het überhaupt kunt bedenken dat het een optie is.

NYD Ja.

ML Ja, dat is waar, dat je daar doorheen kan prikken. En blijkbaar kunnen ze dat heel goed.

EMI Ja! En ik vind het dus heel mooi dat ze zich niet uit het veld laten slaan door die mannen die dan continu maar met: 'Vrouwen moeten dit en als vrouw zijnde ben je... Als moeder pas heb je je doel in het leven volbracht... En dat.

NYD Dat ze dat niet aan het wankelen brengt.

ML Ja.

EMI Nee, ze blijven daar gewoon heel standvastig in. En... Ja, dat stemt me heel erg hoopvol.

NYD Ja.

EINDTUNE

NYD Dit was aflevering 171! Dankjewel Emine! Shownotes vind je op damnhoney.nl/aflevering-171, daar vind je een paar dagen na het verschijnen van deze aflevering ook het transcript

ML Daniël van de Poppe, Lucas de Gier, Liesbeth Smit. Hey bedankt maar weer

NYD Ook bedankt maar weer aan de superhelden van onze transcriptclub: DARIA, Paulien, Yvonne, Paula, Pieke, Guusje, Maaïke, Tess, Anna, Claartje, Maaïke, Robin, Julia en Cheyenne

ML STUUR POST! Naar info@damnhoney.nl

NYD Of stuur geld op PETJEAFF.COM/DAMNHONEY. Vanaf 1 euro per maand word je bonusbal en krijg je onder andere toegang tot onze bonuspodcast genaamd 'Je doet het er maar mee'.

ML of laat allemaal zitten, kan ons het schelen, zelf wetennnnn